

СЕЛЕКЦІЯ

УДК 636.32/.38

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВІВЧАРСТВА В ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ДОСЛІДНИХ ГОСПОДАРСТВАХ МЕРЕЖІ НААН

**Ю. В. Вдовиченко, П. Г. Жарук, К. В. Заруба,
А. М. Маслюк, Л. В. Жарук**
ascitsr_priemnaya@ukr.net

Інститут тваринництва степових районів імені М. Ф. Іванова
«Асканія-Нова» - Національний науковий селекційно-генетичний
центр з вівчарства
вул. Соборна, 1, смт Асканія-Нова, Чаплинський р-н,
Херсонська обл., 75230, Україна

Висвітлено сучасний стан галузі вівчарства в державних підприємствах дослідних господарствах системи Національної академії аграрних наук, розроблено пропозиції щодо подальшого розвитку та формуванню виробничого напрямку вівчарства. Наведено результати експедиційного обстеження чотирнадцяти дослідних господарств, загальна площа сільськогосподарських угідь яких становить 72,5 тис. га, з них 5,8 тис. пасовищ. У господарствах утримують 10,9 тис. гол овець, у т.ч. 5,4 тис. вівцематок.

Викладено заходи щодо реалізації завдань з розвитку галузі вівчарства в усіх обстежених дослідних господарствах.

Ключові слова: дослідні господарства, вівчарство, породи, напрями селекції.

THE SITUATION and PROSPECTS of the SHEEP BREEDING DEVELOPMENT at the STATE ENTERPRISES - EXPERIMENTAL FARMS of the UKRAINIAN NAAS NETWORK

**Yu. V. Vdovychenko, P. H. Zharuk, K. V. Zaruba,
A. M. Masliuk, L. V. Zharuk**
ascitsr_priemnaya@ukr.net

Ascania Nova Institute of Animal Breeding in the Steppe Regions
Named after M. F. Ivanov – National Scientific Selection-Genetics
Center for Sheep Breeding
1, Soborna Street, Ascania Nova, Chaplynka district,
Kherson region, 75230, Ukraine

The modern state of the sheep breeding industry at the state enterprises - experimental farms of the National Academy of Agrarian Sciences system is covered. Developed proposals for the further sheep breeding development and the formation of its production directions. The results of the expeditionary survey the fourteen experimental farms are given, their total agricultural lands area is 72.5 thousand hectares, of which 5.8 thousand are pastures. There are 10.9 thousand sheep, including 5, 4 thousand ewes, on these farms.

Keywords: experimental farms, sheep breeding, breeds, breeding directions.

СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ОВЦЕВОДСТВА В ГОСУДАРСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ – ОПЫТНЫХ ХОЗЯЙСТВАХ СЕТИ НААН

**Ю. В. Вдовиченко, П. Г. Жарук, К. В. Заруба,
А. Н. Маслюк, Л. В. Жарук**
ascitsr_priemnaya@ukr.net

Институт животноводства степных районов имени М. Ф. Иванова
«Аскания-Нова» - Национальный научный селекционно-
генетический центр по овцеводству
ул. Соборная, 1, пгт Аскания-Нова, Чаплинский р-н,
Херсонская обл., 75230, Украина

Освещено современное состояние отрасли овцеводства в государственных предприятиях – опытных хозяйствах системы Национальной академии аграрных наук. Разработаны предложения по дальнейшему развитию овцеводства и формированию его производственных направлений. Приведены результаты экспедиционного обследования четырнадцати опытных хозяйств, общая площадь сельскохозяйственных угодий которых составляет 72,5 тыс. га, из них 5,8 тыс. – пастбища. В хозяйствах содержат 10,9 тысяч голов овец, в т.ч. 5,4 тыс. овцематок.

Ключевые слова: опытные хозяйства, овцеводство, породы, направления селекции.

Сучасний стан вівчарства України можна характеризувати, як кризовий. Основною ознакою кризи є перманентне скорочення чисельності поголів'я в сільськогосподарських підприємствах, яке станом на 01.01.2018 року становило 178,1 тис. гол., або 25,0% від їх загальної кількості в Україні. Тому основні обсяги виробництва продукції вівчарства зосереджено в особистих селянських господарствах, що не дає можливості технологічно забезпечити високу її якість, впливати на збільшення валового виробництва, зниження її собівартості та реалізувати генетичний потенціал тварин. Такий стан галузі пов'язаний з відсутністю економічної мотивації розвитку цього напрямку сільськогосподарського виробництва як у товарному, так і в племінному вівчарстві. В зв'язку зі зменшенням попиту на племінну продукцію стан суб'єктів племінної справи у вівчарстві з кожним роком погіршується. Не стали винятком і дослідні господарства системи НААН, адже найбільш великі з них є племінними заводами, джерелом генетичних ресурсів різних порід і типів.

Відсутність впродовж останніх років дієвої державної підтримки селекції тільки поглиблює кризові явища у вівчарстві дослідних господарств.

Дослідні господарства НААН є експериментально-виробничою базою для проведення досліджень, випробувань і доопрацювання наукових розробок. Крім того, зазначені підприємства забезпечують сільськогосподарське виробництво племінною продукцією, апробують нові технологічні рішення щодо утримання та годівлі овець.

Згідно з наказом НААН від 11 липня 2017 р. № 117 «Про проведення реконструкції виробничих приміщень і впровадження інноваційних технологічних рішень при виробництві продукції вівчарства у ДПДГ мережі НААН» проведено експедиційне обстеження стану вівчарства дослідних господарств мережі НААН і ефективності впровадження вітчизняних та зарубіжних технологій та удосконалення виробництва продукції вівчарства. За результатами цієї роботи розроблено заходи щодо проведення реконструкції виробничих приміщень з вівчарства і впровадження інноваційних технологічних рішень та план комплексного розвитку вівчарства у зазначених господарствах.

Положення цього плану спрямовані на розвиток галузі вівчарства та його племінної бази у дослідних господарствах НААН з метою забезпечення товарних виробників високоякісним племінним мате-

ріалом, збереження генофонду вітчизняних порід овець та створення нових генотипів перспективних напрямів продуктивності.

Заходи щодо розвитку галузі вівчарства в системі Академії стосуються 14 дослідних господарств. Загальна площа сільськогосподарських угідь становить 72,5 тис. га, з них 5,8 тис. пасовищ. У господарствах утримують 10,9 тис. гол овець, у т. ч. 5,4 тис. вівцематок. Середнє навантаження становить приблизно 15 овець на 100 га сільгоспугідь і коливається від 1,5 голови в ДП «ДГ імені М. І. Кутузова» Інституту сільського господарства Причорномор'я НААН до 33 голів в ДП «ДГ ІТСП «Асканія-Нова» - ННСГЦВ».

1. ДП «ДГ ІТСП «Асканія-Нова» - ННСГЦВ

Враховуючи стан ринку вівчарської продукції та динаміку галузі вівчарства в Україні за останні десять років, її розвиток у дослідному господарстві Інституту базується на інтенсифікації виробництва на фоні стабілізації чисельності поголів'я овець, інтенсифікації відтворення та безвідходного вирощування резистентних ягнят до 2023 року на рівні 2,55 тис. голів, у тому числі вівцематок 1,9 тис. голів.

Планові завдання:

- стабілізація поголів'я овець на рівні 2,7 тис. голів, у тому числі вівцематок 1,9 тис. голів (табл. 1);
- створення нових вітчизняних генотипів м'ясного напрямку продуктивності та масиву помісних тварин різної кровності з м'ясними вівцями порід: тексель та вандей, дорпер загальною їх чисельністю 400 голів, у тому числі 350 вівцематок;
- забезпечення вирощування племінного молодняку для дослідних господарств мережі НААН у відповідності до попередніх заявок.

Заходи щодо реалізації завдань:

- придбати по імпорту у 2018-2023 рр генетичний матеріал у кількості 600 спермодоз баранів породи вандей і 18 голів баранів породи тексель, дорпер, лаконе;
- збудувати сучасну модельну ферму для утримання овець та кіз на 400 маток;
- зміцнити кормову базу та забезпечити овець високоякісними кормами, з розрахунку 6,5 ц корм. од. на 1 голову в рік;
- створити прифермське пасовище площею 500 га для забезпечення технології вирощування племінного молодняку;
- придбати сучасну кормозбиральну техніку.

Таблиця 1. План вихідного поголів'я овець

у дослідному господарстві

Поголів'я	Роки					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Асканійська м'ясо-вовнова порода						
<i>Племзавод «Асканія-Нова»</i>						
Всього овець	1050	1050	1050	1050	1050	1050
в т. ч. вівцематки	700	700	750	750	750	750
барани-плідники	100	100	100	100	100	100
<i>Племзавод Маркеево</i>						
Всього овець	450	450	450	450	450	450
в т. ч. вівцематки	350	350	350	350	350	350
барани-плідники	5	5	10	10	15	15
Асканійська тонкорунна порода						
Всього овець	450	450	450	450	450	450
в т. ч. вівцематки	350	350	350	350	350	350
барани-плідники	20	20	20	20	20	20
Асканійська каракульська порода						
Всього овець	600	600	600	600	600	600
в т. ч. вівцематки	450	450	450	450	450	450
барани-плідники	75	75	75	75	75	75
Разом по господарству						
Всього овець	2550	2550	2655	2655	2660	2660
в т. ч. вівцематки	1850	1850	1900	1900	1900	1900
барани-плідники	200	200	2005	205	215	215

2. ДП «ДГ «Асканійське»

Інституту зрошуваного землеробства НААН

Племзавод з розведення овець таврійського типу асканійської тонкорунної породи має найбільше поголів'я серед дослідних господарств (2650 голів) з найвищими продуктивними показниками серед інших вітчизняних порід та є єдиним в Україні джерелом високоякісного племінного матеріалу мериносових овець. Господарство забезпечено всіма необхідними матеріально-технічними ресурсами.

Планові завдання:

- забезпечити поліпшення продуктивних та племінних якостей заводського стада овець таврійського типу асканійської тонкорунної породи чисельністю 750 вівцематок методом чистопородного розведення;

- оптимізувати структуру стада – частка вівцематок повинна становити 55-60%.

Заходи щодо реалізації завдань:

- розробити план селекційно-племінної роботи на 2018-2022 рр;
- облаштувати майданчик для відгодівлі виранжированого поголів'я та надремонтного молодняку з метою його реалізації у рік народження;
- створити культурне пасовище площею 200-250 га.

3. ДП «ДГ «Гонтарівка» Інституту тваринництва НААН

Стан матеріально-технічної бази господарства дозволяє ведення галузі вівчарства на відповідному технологічному рівні. Поголів'я утримують у двох, збудованих за експериментальним проектом ІТ НААН, приміщеннях на 650 вівцематок (70x18 м) з горищами для зберігання грубих кормів та з суміщеною покрівлею – для молодняку.

Вівчарство повністю забезпечено сховищами для сіна, силосу та сінажу і кормозбиральною технікою, зокрема косаркою, силосо-збиральним комбайном та прес-підбирачами.

Планові завдання:

- збільшити чисельність вівцематок породи прекокс до 700 голів у відповідності до Порядку присвоєння відповідного статусу суб'єктам племінної справи у тваринництві, затвердженого наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України 19.06.2015 № 234;
- забезпечити збереження генофонду сокільської породи овець чисельністю 100 вівцематок.

Заходи щодо реалізації завдань:

- впровадження технології інтенсивного вирощування ягнят в пісисний період та одержання середньої живої маси на період їх відлучення у 90-денному віці 25 кг; впровадження інтенсивної відгодівлі баранців з використанням кормових концентратів з вмістом «бай-пас» протеїну та одержання, при реалізації на м'ясо у 9-10 міс. віці, живої маси 42-45 кг. Застосування для відтворення технології раннього використання ярок віком 9-10 міс. з живою масою 37-38 кг;

- впровадження з 2017 року штучного осіменіння до 80% маток та ярок старше річного віку, для цього обладнати на території стрігального майданчика пункт штучного осіменіння з груповим станком-фіксатором на 25 маток та застосувати удосконалений метод вибірки маток у стані статевої охоти з використанням прийомів підготовки баранів-пробників;

- завершення до 2020 р. створення заводської лінії овець породи прекокс з високою багатоплідністю вище 150%, одержаних на ос-

нові схрещування із романівською породою з тонкою вовною 24-26 МКМ;

- організація штучного осіменіння з впровадженням способу комплектування постійних сакманів чисельністю по 40-45 маток на період ягніння та вирощування ягнят до відлучення без застосування «кліток купок»;

- створити прифермське культурне пасовище площею 200 га;

- провести поточний ремонт приміщень та кормових майданчиків.

4. ДП «ДГ «Руно»

Національної академії аграрних наук України

Господарство є суб'єктом племінної справи (племзавод) з розведення овець новоствореної придніпровської м'ясної породи. Основна його функція – удосконалення продуктивних та племінних якостей тварин і забезпечення потреби у племінному матеріалі всіх товаровиробників.

Для утримання овець у господарстві використовується 5 типових приміщень 100х18 м, побудованих за часів колишнього СРСР, які потребують ремонту. Кормозбиральної техніки в господарстві немає.

Планові завдання:

- враховуючи статус господарства забезпечити збереження вівцематок в кількості не менше 700 голів у відповідності до Порядку присвоєння відповідного статусу суб'єктам племінної справи у тваринництві, затвердженого наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України 19.06.2015 № 234;

- завершити санацію господарства.

Заходи щодо реалізації завдань:

- провести поточний ремонт приміщення;

- здійснити будівельну експертизу існуючих приміщень на предмет їх придатності для реконструкції;

- розробити проект та проведення реконструкції придатного приміщення для стійлового утримання овець та ягніння вівцематок з облаштуванням стаціонарних годівниць;

- впровадити технологію вирощування резистентних ягнят у період підсису, технологію інтенсивної відгодівлі надремонтного молодняка овець та науково-обґрунтовану систему годівлі з урахуванням якості кормів та фізіологічного стану тварин;

- для упорядкування селекційно-племінної роботи зі стадом відновити співпрацю з ІТСП «Асканія-Нова»-ННСГЦВ.

5. ДП «ДГ «Комунар» Інституту сільського господарства

Причорномор'я НААН

Дослідне господарство має статус племрепродуктора з розведення овець асканійської м'ясо-вовнової породи. Загальна чисельність племінних овець становить 1268 голів, в т.ч. 448 вівцематок і 146 ярок старше року. Особливістю господарства є наявність великої площі пасовищ – до 2500 га, що сприяє створенню вівчарства молочного напрямку продуктивності.

Планові завдання:

- створити племінний завод з розведення овець асканійської м'ясо-вовнової породи з кросбредною вовною чисельністю 700 вівцематок;

- започаткувати роботу зі створення генотипів молочного напрямку продуктивності з використанням однієї з порід закордонної селекції: лакон, остфризька, австрійська-альпійська;

- створити стадо помісних овець чисельністю 300 вівцематок.

Заходи щодо реалізації завдань:

- розробити програму з розведення та селекції овець на 2019 – 2023 роки;

- провести реконструкцію приміщень, які використовуються для утримання овець;

- з метою запровадження машинного доїння овець переобладнати існуюче приміщення для доїння овець у доїльний зал з установкою доїльного обладнання;

- впровадити у господарстві технологію переробки овечого молока у розсільні сири з використанням технологічного устаткування для формування та самопресування розсільних сирів;

- з метою оптимізації генеалогічної структури стада закупити племінних баранів асканійської м'ясо-вовнової породи з кросбредною вовною племзаводу ДП «ДГ ІТСП «Асканія-Нова»-ННСГЦВ»;

- закупити баранів молочного напрямку продуктивності зарубіжної селекції.

6. ДП «ДГ імені М. І. Кутузова»

Інституту сільського господарства Причорномор'я НААН

Дослідне підприємство утримує овець цигайської породи в кількості 126 голів, з них 51 вівцематка та 18 ярок старше року. Господарство знаходиться в зоні виробництва овечого молока та молочних продуктів, що викликано етнічним складом населення цього регіону. Тому доцільно, за методичного керівництва ІТСП «Асканія-Нова»-ННСГЦВ, в даному підприємстві започаткувати створення генотипів молочного напрямку продуктивності.

Планові завдання:

- сформувати стадо овець молочного напряму продуктивності чисельністю 100 вівцематок з використанням генотипів зарубіжної селекції з наступним створенням племрепродуктора.

Заходи щодо реалізації завдань:

- закупити племінних баранів лаконе, остфризька або австрійська-альпійська для поглинального схрещування;
- обладнати приміщення для машинного доїння овець та переробки молока у розсільні сири з використанням технологічного устаткування для формування та самопресування розсільних сирів;

**7. ДП «ДГ імені О. В. Суворова»
Інституту сільського господарства Причорномор'я НААН**

Через високу розораність угідь та відсутність пасовищ керівництво господарства вважає, що розведення овець у сучасних умовах є недоцільним, принаймні найближчим часом.

**8. ДП «ДГ «Ставидлянське»
Кіровоградської ДСГДС НААН**

Дослідне господарство розведенням овець не займалося. Для створення нової підгалузі тваринництва в господарстві є приміщення, які не використовуються і потребують реконструкції, та 123 га пасовищ.

Планові завдання:

- створити племінний репродуктор овець асканійської м'ясо-вовнової породи з кросбредною вовною чисельністю 100 вівцематок.

Заходи щодо реалізації завдань:

- придбати племінний молодняк асканійської м'ясо-вовнової породи з кросбредною вовною в кількості 60 ярок та 5 баранів у племзаводі ДП «ДГ ІТСП «Асканія-Нова»-ННСГЦВ»;
- розробити план реконструкції колишнього корівника для утримання 350 голів вівцематок;
- реконструювати приміщення для овець шляхом заміни покрівлі, установки вікон і дверей, обладнання підлоги, групових секцій для утримання різних статевих-вікових груп овець; обладнати вигульно-кормовий майданчик (баз), огорожу, поїлки і стаціонарні годівниці та сховище для силосу;
- впровадити технологію одержання і вирощування резистентних ягнят у період підсису, яка надійно профілактує їх основні незаразні хвороби;

- розробити перспективний план селекційно-племінної роботи зі створення племінного репродуктору овець асканійської м'ясововнової породи з кросбредною вовною;
- організувати ведення племінного обліку та ідентифікацію тварин;
- рекультивувати прифермське пасовище;
- придбати кормозбиральну техніку.

9. ДП «ДГ «Правдинське»

Миронівського інституту пшениці імені В. М. Ремесла НААН

У ДП «ДГ «Правдинське» розводять овець асканійської м'ясововнової породи з кросбредною вовною. В стаді налічується 100 вівцематок і ярок старше року. Подальший напрям роботи – створення племінного репродуктора. Для цього в господарстві є приміщення, зокрема, в минулому свинарник, придатний для утримання 300 вівцематок та наявність 284 га природних пасовищ.

Планові завдання:

- створення племінного репродуктора овець асканійської м'ясововнової породи з кросбредною вовною чисельністю до 300 вівцематок.

Заходи щодо реалізації завдань:

- закупити в племзаводі ДП «ДГ ІТСП «Асканія-Нова»-ННСГЦВ» 200 ярок та 10 баранів асканійської м'ясововнової породи з кросбредною вовною поточного року народження;
- провести будівельну експертизу існуючого приміщення на предмет його придатності для реконструкції з урахуванням вимог сучасних технологій утримання і годівлі овець;
- здійснити реконструкцію приміщення, обладнати вигульно-кормові майданчики стаціонарними годівницями;
- запровадити племінний облік тварин з урахуванням вимог централізації цього процесу;
- розробити план селекційно-племінної роботи зі стадом племрепродуктора на 2019-2023 роки;
- підготувати необхідні матеріали для проведення атестації згідно з Порядком присвоєння відповідного статусу суб'єктам племінної справи у тваринництві, затвердженого наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України 19.06.2015 № 234;
- провести навчання і стажування спеціалістів та обслуговуючого персоналу у Державному науковому закладі "Центр підвищення кваліфікації спеціалістів з виробництва продуктів вівчарства"

10. ДП «ДГ «Відродження»

Інституту олійних культур НААН

У господарстві утримують 930 голів овець, у т.ч. 167 вівцематок та 122 ярки старше року, що становить лише 31% від загальної кількості. Основна маса тварин тонкорунного напряму продуктивності. Приміщення для овець пристосовані, раніше використовувалися для утримання великої рогатої худоби. Пасовища відсутні. В господарстві є лінія з приготування комбікормів та техніка для заготівлі сіна. Господарство наближене до великого міста – Мелітополь.

Планові завдання:

- створити стадо м'ясо-вовнових овець чисельністю 500 вівцематок для виробництва ягнятини.

Заходи щодо реалізації завдань:

- реконструювати приміщення та обладнати вигульно-кормові майданчики зі стаціонарними бетонними годівницями;

- оптимізувати структуру стада, частка вівцематок у товарному стаді при відгодівлі і реалізації ягнят у рік народження повинна становити 65-70%;

- закупити у племзаводі ДП «ДГ ІТСП «Асканія-Нова»-ННСГЦВ» 20 племінних баранів асканійської м'ясо-вовнової породи з кросбредною вовною для проведення поглинального схрещування;

- впровадити гаремне або ручне парування з метою проведення ягніння вівцематок у стислі строки;

- впровадити технологію інтенсивної відгодівлі ягнят для виробництва якісної ягнятини на рівні світових вимог.

11. ДП «ДГ ім. 9 Січня»

Інституту свинарства і АПВ НААН

Підгалузь вівчарства в господарстві представлена стадом овець чисельністю 132 голови, в т.ч. 36 вівцематок та 58 ярк старше року каракульської і сокільської порід та їх помісей. Для утримання овець використовують колишній пташник, який потребує реконструкції.

Дослідне господарство має статус племінного репродуктора з розведення свиней великої білої породи. У наявності 2534 голів ВРХ, з них 600 корів, 1561 гол. свиней, в тому числі 100 основних свиноматок, тому вівчарство є лише допоміжною підгалуззю. Заразом, в господарстві розвинене кормовиробництво, частка площі посівів кормових культур в загальній структурі посівних площ становить 49%, що дозволяє збільшити чисельність овець. У наявності кормозбиральна техніка.

Планові завдання:

- збільшити чисельність поголів'я вівцематок до 100 голів та створити племрепродуктор овець асканійської каракульської породи.

Заходи щодо реалізації завдань:

- провести реконструкцію приміщень, обладнати стаціонарні годівниці;

- оптимізувати структуру стада, збільшивши частку вівцематок до 65-70%;

- закупити 60 племінних ярок та баранів асканійської каракульської породи, що дозволить збільшити плодючість вівцематок і кількість отриманих ягнят.

- запровадити контрольоване парування вівцематок з метою інтенсифікації відтворення стада;

- запровадити племінний облік та ідентифікацію тварин.

12. ДП «ДГ імені Декабристів» Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції імені М. І. Вавилова Інституту свинарства і агропромислового виробництва НААН

У господарстві налічується 445 голів овець усіх статевих-вікових груп, до того ж необхідно відмітити, що з них лише 60 вівцематок. Господарство частину овець придбало в ДП «ДГ «Асканійське». Тварини знаходяться в приміщенні на території свинокомплексу, де використовуються у якості живих газонокосарок. Господарство забезпечене технічними засобами для кормовиробництва та підготовки кормів.

Планові завдання:

- сформуванню товарне стадо чисельністю 100 вівцематок з метою виробництва ягнятини та створення племрепродуктора овець асканійської м'ясо-вовнової породи з кросбредною вовною.

Заходи щодо реалізації завдань:

- оптимізувати структуру стада, збільшивши частку вівцематок до 65-70%;

- впровадити контрольоване парування вівцематок у серпні-жовтні з метою інтенсифікації відтворення стада та збереження ягнят;

- закупити 5 племінних баранів асканійської м'ясо-вовнової породи, що дозволить збільшити живу масу отриманих ягнят та їх швидкість за прояву гетерозису.

13. ДП «ДГ «Грусятічі» Інституту сільського господарства

14. Карпатського регіону НААН

ДП «ДГ «Грусятичі» єдине дослідне господарство на весь західний регіон України, яке розводить овець. Чисельність овець становить 172 голови, в т. ч. 30 вівцематок та 90 ярок старше року асканійської м'ясо-вовнової породи, завезених з племзаводу ДП «ДГ ІТСР «Асканія-Нова»-ННСГЦВ», що дає змогу атестувати господарство для одержання статусу суб'єкта племінної справи у тваринництві.

Планові завдання:

- створити племінний репродуктор овець асканійської м'ясо-вовнової породи чисельністю 100 вівцематок для забезпечення регіону племінним матеріалом.

Заходи щодо реалізації завдань:

- розробка плану селекційно-племінної роботи з вівцями асканійської м'ясо-вовнової породи з кросбредною вовною;
- заміна баранів-плідників не рідше, ніж один раз на два роки для оптимізації генеалогічної структури стада племрепродуктора;
- інтенсифікація відтворення та вирощування на 100 вівцематок не менше 20-25 високопродуктивних ярок для ремонту стада;
- впровадження роздільно-контактної системи вирощування ягнят, облаштування автоматичних поїлок з підігрівом води в зимовий період у групових клітках;
- придбання міні-комбікормової установки та виробництво комбікормів для овець різних статевих-вікових груп у господарстві, в тому числі стартерних кормів для ягнят;
- придбання нової техніки для заготівлі сіна;
- проведення поверхневого поліпшення існуючих пасовищ для овець, впровадження загінної системи випасання.

15. ДП «ДГ «Червоний землероб» (Перлина Степу) Кіровоградської ДСГДС НААН

За результатами обстеження встановлено, що економічна ситуація, яка склалася в господарстві, не дозволяє в найближчий час займатися новим видом діяльності. Тому розведення овець та створення племінного суб'єкта племінної справи у вівчарстві можливе після поліпшення економічного стану шляхом проведення санації господарства.

Результати, яких прогнозується досягти в разі виконання плану.

На основі проведеного обстеження та аналізу отриманого матеріалу було розроблено та затверджено НААН Програму розвитку вів-

чарства в дослідних господарствах мережі НААН. У результаті реалізації програми, за інтенсифікації відтворення, оптимізації структури стада, чисельність вівцематок становитиме 6450, що на 1000 голів більше існуючого (табл. 2). При цьому загальне вихідне поголів'я залишиться на рівні 10,2 тис. голів. Збільшиться чисельність суб'єктів племінної справи у вівчарстві на 8 господарств, у результаті буде 7 племзаводів та 9 племрепродукторів овець п'яти порід та двох нових типів овець спеціалізованого напрямку.

Таблиця 2. Поголів'я овець у дослідних господарствах мережі НААН

Дослідне господарство	*Порода	**Статус	Поголів'я овець всього, гол.	В т. ч. вівцематок	План одержання приплоду, гол.
1	2	3	4	5	6
ДП «ДГ ІТСР «Асканія-Нова» - ННСГЦВ»	АМВ	ПЗ	1050	750	2280
	АТ	ПЗ	450	350	
	АК	ПЗ	600	450	
	МГ	ПР	450	350	
ДП «ДГ «Асканійське»	АТ	ПЗ	1360	750	1000
ДП «ДГ «Гонтарівка»	П	ПЗ	1140	700	960
	СО	ПР	160	100	
ДП «ДГ «Руно» НААН	ПМ	ПЗ	1200	700	770
ДП «ДГ «Комунар»	АМВ	ПЗ	1700	1000	1100
ДП «ДГ імені М. І. Кутузова»	МоГ	ПР	160	100	110
ДП «ДГ «Ставидлянське»	АМВ	ПР	160	100	110
ДП «ДГ «Правдинське»	АМВ	ПР	500	300	330
ДП «ДГ «Відродження»	АМВ	ПР	830	500	550
ДП «ДГ ім. 9 Січня»	АК	ПР	160	100	120

Продовж. табл. 2

1	2	3	4	5	6
ДП «ДГ імені Декабристів»	АМВ	ПР	160	100	110
ДП «ДГ «Грусятічі»	АМВ	ПР	160	100	115

Всього		16	10240	6450	7555
в т. ч. племзаводи		7	7500	4700	5580
племрепродуктори		9	2740	1750	1975

*АМВ – асканійська м'ясо-вовнова

*АК – асканійська каракульська

*П – прекос

*СО – сокольська

*МГ – м'ясні генотипи

*МоГ – молочні генотипи

**ПЗ – племзавод

**ПР – племрепродуктор

Висновки. 1. Впровадження запланованих заходів дозволить сформувати нові напрями племінного вівчарства, зміцнити племінну базу існуючих суб'єктів племінної справи у вівчарстві.

2. Належне вирощування племінного молодняка дасть змогу забезпечити власні потреби, а також реалізувати його для поліпшення продуктивних якостей товарного вівчарства України.